

Briselē, 18.1.2019.
COM(2019) 16 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

**ar ko pilnvaro sākt sarunas par nolīgumu ar Amerikas Savienotajām Valstīm par tarifu
atcelšanu attiecībā uz rūpniecības precēm**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. IETEIKUMA KONTEKSTS

• Ieteikuma iemesli un mērķi

Eiropas Komisijas priekšsēdētājs un Amerikas Savienoto Valstu prezidents 2018. gada 25. jūlijā vienojās sākt jaunu posmu Amerikas Savienoto Valstu un Eiropas Savienības tirdzniecības attiecībās, lai atvieglotu tirdzniecību un izvairītos no tirdzniecības spriedzes eskalācijas.

2018. gada 25. jūlijā tika pieņemts kopīgs paziņojums, kurā paredzēts atcelt tarifus attiecībā uz rūpniecības precēm; pastiprināt sadarbību regulējuma jautājumā un standartu jomā; atvieglot sojas pupu tirdzniecību; kā arī palielināt sašķidrinātās dabasgāzes (*LNG*) tirdzniecības apjomu, lai dotu Eiropas Savienībai iespēju labāk dažādot savus enerģijas piegādes avotus. Viņi arī vienojās apvienot spēkus, lai labāk aizsargātu Eiropas un ASV komercsabiedrības no negodīgas globālās tirdzniecības prakses, un cieši sadarboties ar līdzīgi orientētiem partneriem, lai reformētu Pasaules Tirdzniecības organizāciju (PTO).

Lai virzītu šo kopīgo programmu, tika izveidota īpaša darba grupa, kurai citstarp uzticēts apzināt īstermiņā veicamos pasākumus, lai atvieglotu komerciālo apriti. Tika panākta vienošanās, ka kopīgā paziņojuma īstenošanas procesā Eiropas Savienība un Amerikas Savienotās Valstis pilnā mērā ievēros šā nolīguma būtību, ja vien kāda no pusēm neizbeigs savu dalību sarunās. Abas puses piekrita arī tam, ka tās vēlas atrisināt tērauda un alumīnija tarifu jautājumus.

Eiropas Komisija ir apņēmusies godprātīgi īstenot 2018. gada 25. jūlija kopīgo paziņojumu. Komisija pārtrauks sarunas ar Amerikas Savienotajām Valstīm, ja Amerikas Savienotās Valstis neievēros 2018. gada 25. jūlija apņemšanos nepieņemt jaunus pasākumus, kas vērsti pret ES, pamatojoties uz ASV Tirdzniecības paplašināšanas likuma (*Trade Expansion Act*) 232. pantu. Komisija var arī apturēt sarunas, ja ASV pieņem tirdzniecības ierobežojumus attiecībā pret ES eksportu, pamatojoties uz 1974. gada Tirdzniecības likuma (*Trade Act*) 301. pantu vai citu līdzīgu Amerikas Savienoto Valstu tiesību aktu.

Sarunu par tarifu atcelšanu mērķis būs atcelt visus nodokļus attiecībā uz rūpniecības precēm, balstoties uz savstarpējības principu, ar mērķi panākt būtiskas tarifu daļas atcelšanu un pakāpenisku atteikšanos no šādiem pārējiem tarifiem. Rūpniecības preces ir visas preces, kas nav iekļautas PTO Lauksaimniecības nolīguma I pielikumā. Var ņemt vērā ar konkrētiem produktiem saistītos, īpašo jutīgos apsvērumus. Šajā sakarā ES ir gatava ņemt vērā ASV iespējamo jutīgumu attiecībā uz konkrētiem autorūpniecības ražojumiem.

ES un ASV ir pasaulē lielākās un integrētākās ekonomikas ar ilgu, kopīgu tirdzniecības vēsturi un līdzīgu ekonomikas attīstības līmeni. ASV ir galvenais ES eksporta galamērķis rūpniecības preču jomā un otrais lielākais rūpniecības preču eksportētājs uz ES (aiz Ķīnas). ES un ASV preču tirdzniecība 2017. gadā sasniedza 633 miljardus EUR, ko veido galvenokārt rūpniecības preces (598 miljardi EUR, no kuriem 166 miljardi EUR – darbgaldi un iekārtas). Aptuveni 4,7 miljoni ES darbvieta ir saistīti ar ražošanu eksportam uz ASV. Rūpniecības preces veido lielāko daļu no mūsu preču tirdzniecības ar ASV (94 % no ES eksporta un 95 % no importa). ES un ASV preču tirdzniecības apjoms pēdējo 10 gadu laikā ir pastāvīgi audzis.

Gan ES, gan ASV rūpniecības precēm piemēro visumā zemus tarifus. Vidējās piemērotās vislielākās labvēlības tarifu likmes nelauksaimniecības ražojumiem ir attiecīgi 4,2 % un 3,1 %. Lai gan piemērotie tarifi ir salīdzinoši zemi, mūsu tirdzniecības attiecību lielais apjoms nozīmē, ka visu rūpniecības precēm piemēroto tarifu atcelšana lielā mērā ietekmēs uzņēmumus un patērētājus abās Atlantijas okeāna pusēs.

Iekšējais izvērtējums ar izskaitļojamu vispārējā līdzsvara modeli "MIRAGE" liecina, ka tarifu atcelšana rūpniecības precēm nāktu par labu abiem partneriem apmēram tādā pašā mērā kā divpusējās tirdzniecības apjoma pieaugums. ES preču eksports uz ASV palielinātos par 10 %, bet ASV eksports uz ES – par 13 %.

Konkrētāk, tarifu atcelšana rūpniecības precēm radīs ekonomiski svarīgus ieguvumus maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kurus nesamērīgi lielā mērā ietekmē ar produkta laišanu tirgū saistītās izmaksas. Izmaksu samazināšana, piemēram, atceļot tarifus, var līdzēt palielināt MVU eksporta konkurētspēju, tādējādi palielinot ieinteresētību eksportēt.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šā ieteikuma darbības joma attiecas tikai uz daļu no 2018. gada 25. jūlija kopīgā paziņojuma, proti, uz tarifu atcelšanu rūpniecības precēm. Kopīgais paziņojums tika pieņemts ārkārtējos apstākļos, lai izvairītos no tirdzniecības spriedzes eskalācijas ES un Amerikas Savienoto Valstu attiecībās.

Mērķis – mazināt spriedzi tirdzniecības attiecībās ar ASV – pilnīgi atbilst Līgumam par Eiropas Savienību (LES), kurā ir noteikts, ka Eiropas Savienībai vajadzētu veicināt visu valstu integrāciju pasaules ekonomikā, arī pakāpeniski atceļot starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus.¹

Ieteikums sākt sarunas ar ASV par tarifu atcelšanu nekādā ziņā nebūtu jāuzskata par norādi uz to, ka Komisija būtu gatava atkāpties no spēkā esošās tirdzniecības un ieguldījumu politikas, kas izklāstīta Komisijas paziņojumā "Tirdzniecība visiem: virzība uz atbildīgāku tirdzniecības un ieguldījumu politiku"².

- **Saskanība ar pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Ieteikums saskan ar citām Savienības politikas jomām.

2. TIESISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Tiesiskais pamats**

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. panta 3. punkts un 4. punkta pirmā daļa kopsakarā ar 218. panta 3. un 4. punktu.

Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Saskaņā ar LES 5. panta 3. punktu subsidiaritātes principu nepiemēro jomās, kuras ir ekskluzīvā ES kompetencē. Kopējā tirdzniecības politika ir viena no jomām, kurās Savienībai ir ekskluzīva kompetence saskaņā ar LESD 3. pantu. Šī politika ietver sarunas par tirdzniecības nolīgumiem saskaņā ar LESD 207. pantu (u. c. pantiem).

¹ LES 21. panta 2. punkta e) apakšpunkts.

² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf

- **Samērīgums**

Komisijas ieteikums atbilst samērīguma principam un ir nepieciešams, ņemot vērā mūsu mērķi mazināt spriedzi attiecībās ar ASV.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Eiropas Savienības Padomes lēmums.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešana ar ieinteresētajām personām**

Kopš 2012. gada ir notikusi ievērojama apspriešana ar ieinteresētajām personām par iespējamiem ieguvumiem no tarifu atcelšanas. Tika organizētas vairākas uzklauššanas un pilsoniskās sabiedrības dialoga sanāksmes. Turklāt notika publiskās debātes, ko rīkoja vai organizēja Eiropas Parlaments un ES dalībvalstis.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Kopš 2012. gada iepriekšējos apspriešanas pasākumos jau tika apkopotas speciālas zināšanas par iespējamiem ieguvumiem no tarifu atcelšanas ES un ASV attiecībās (sk. saites un dokumentus šādā tīmekļvietnē:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=146 .

- **Ietekmes novērtējums**

Tā kā ir politiski svarīgi ātri virzīties uz priekšu, lai mazinātu tirdzniecības spriedzi starp ES un ASV, kā Komisijas priekšsēdētājs pauda pēc tikšanās ar ASV prezidentu, un Eiropadome savā neformālajā sanāksmē, kas notika 2018. gada 16. maijā Sofijā, atbalstīja atteikšanos no formālā ietekmes novērtējuma procesa.

- **Pamattiesības**

Ieteikums saskan ar ES Līgumiem un ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.

4. **IETEKME UZ BUDŽETU**

Atceļot rūpniecības preču tarifus, kas veido aptuveni 2,2 miljardus EUR (dati par 2017. gadu), vienošanās par tarifu atcelšanu negatīvi ietekmēs ES budžetu neieturēto muitas nodokļu veidā. Ir sagaidāma netieša pozitīva ietekme to resursu palielinājuma veidā, kuri saistīti ar pievienotās vērtības nodokli un citiem nodokļiem un nacionālā kopienākuma palielināšanu.

5. CITI ELEMENTI

• Procedūras jautājumi

ES uzdevumā sarunas veiks Komisija. Saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu tiek ierosināts, ka Eiropas Savienības Padome par komiteju, ar kuru apspriežoties, sarunas jāveic, ieceļ Tirdzniecības politikas komiteju.

Eiropas Parlaments tiks informēts visos procedūras posmos saskaņā ar LESD 218. panta 10. punktu.

Komisija šo ieteikumu un tā pielikumu publiskos uzreiz pēc tā pieņemšanas.

Komisija iesaka sarunu norādes publiskot uzreiz pēc to pieņemšanas Padomē.

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko pilnvaro sākt sarunas par nolīgumu ar Amerikas Savienotajām Valstīm par tarifu atcelšanu attiecībā uz rūpniecības precēm

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 3. punktu un 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Komisija tiek pilnvarota Eiropas Savienības vārdā sākt sarunas ar Amerikas Savienotajām Valstīm par nolīgumu noslēgšanu par tarifu atcelšanu attiecībā uz rūpniecības precēm.

2. pants

Sarunas veic, pamatojoties uz Padomes sarunu norādēm, kas izklāstītas šā lēmuma pielikumā.

3. pants

Komisija sarunas veic, apspriežoties ar [Padome ieraksta speciālās komitejas nosaukumu].

4. pants

Šo lēmumu un tā pielikumu publiskos uzreiz pēc to pieņemšanas.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*